

Ассалому алайкум «Mahalla»

ИСНОД МЕНИНГ РАҚИБИМ

Мен ўз номимни қўшиб ёшишга иснод қилаётган бу воқеа иснод ҳақида яъни ота-онам туфайли кимларнингdir мен билан, менинг ота-онам билан эл бўлишдан, аниқроғи қуда-андачилик қилишдан ИСНОД қилишлари ҳақида.

Ассалому алайкум қадрли «Mahalla» газетаси таҳтирияти. Мен ушбу мактубни Сизларга йўллаётману, бундан менга ҳеч қандай фойда бўлмаслигини биламан. Чунки мен узимнинг кимларнинг, яшиш манзилини атайин ўзгартирив ёзалиман. Буни ошкор этишдан эса иснод қилиман.

Ешиш 26 да. Олий маълумотларни. Ҳозир мен меҳнат килаётган иш хойим, эгаллаб турган вазифам ҳам яхши. Биз яшаётган ѿчишларни шароитидан балки кимларидан буни ҳам узига ҳавас деб билса, ажаб эмас. Оиласизда мендан бошча отам, онам, иккича синглим бор. Кунгид кўйиб, куз остигма олиб юрганим бор. Унинг ҳам менга кунгил бор. Лекин мен айнан шу иснод деган суз болиганин уйн билан турмуш куриш бахтига мусассар була олдидан. Ким билади, балки мен бир кун келиб, тақдирига танга бериди, яна бир кизни танлаганимда ҳам айнан шу суз бахтигага тусик бўлар...

Хулас, мен кизнинг розилиги билан унинг ўйига совишилар юбордим. Кизнинг отаси рози бўлиш нари турсин, сови кутиши розилик берган кизини суворилага қўз олдида койб бериди. Суворилага эса «Мен бу оиласга қиз бериб, маҳалла қандай бosh кутибар юраман», дебди. Рости, унинг шундай дейшига ҳақи бор.

... Бундан 18 йилча олдин бизнинг маҳаллада кўз кўриб кулок эштимаган мудҳиш воқеа юз берган. Айнан шу воқеани содир эттаплар - менинг отам ва онам эди... Ўнг томон күшнимиз билан отам ва онам кўп жанжалашар эдилар. Иккича оиласининг бир-бирини дэврли куришига қўзи йўқ эди. Ҳатто мушталишилар бўлиб, козихонагача боришидан. Шу пайтлар негадир отам билан онам күшнилардан мени ва синглими (иккича синглим тугимаган эди) ҳам эҳтиёт қилишишади. Кунлардан бир куни күшнимининг уч ярим ёшли ўтиличаси йўқолиб колди. Бола узоқ вақт топилмади - тўғририги топилмайдиган бўлди...

Хулас, суд хукикни ўқиди. Айборлар - отам узоқ муддатга, онам аёллиги, фарзандлари хисобга олинни, шу муддатнинг ярмига озодликдан маҳрум этилдилар. Ўшанда күшиларимизнинг фарёдига чидай олмаган маҳалла

одамлари бизнинг оила билан умуман муносабат қиласлика фатво беришган экан.

Бобо ва момоларимиз кўлида тарбия кўрбаётган мен ҳамда синглимига аввал онам, кейин отам ўз муддатларидан ачча одинчи қилишиш яна эгалига килишиди. Мен бу пайтадан ачча улайбай қолган эдим. Бор имкониятларини бизга сарфлаши. Мени олий ўқув даргоҳида ўқитиши. Лекин...

Мен-ку, ўғил боламан. Энг охирги чора сифатида, бу кишилодан кетиб, шахарда яшашим, ўз баҳтиими ҳам остигма олиб юрганим бор. Унинг ҳам менга кунгил бор. Лекин...

Мен-ку, ўғил боламан. Энг охирги чора сифатида, бу кишилодан кетиб, шахарда яшашим, ўз баҳтиими ҳам остигма олиб юрганим бор. Унинг ҳам менга кунгил бор. Лекин...

«МАHALLA» ЎГИТИ: **Хурматли укамиз, ҳат сўнгтида на исм, на манзиз кўрсатмабисиз, келинг, бисиз сизни Умиджон деб атайлик. Зотан, биз сизда ҳадта бўлган умид учунчулари пайдо бўлишини истаймиз. Чунки, сиз бунга ҳақлисиз.**

Аввало, ўша маҳалла ахли бўнайд килишига ҳақлари йўқ. Чунки, сизнинг ота-онангиз суд ҳукмига кўра ўз жазоларини олишган. Сиз ва сингилларингизга буни айб қилиб тақиши нотўғри.

Сиз севгян кизнинг ота-онаси туттаган йўл ҳақида эса ҳуки чиқарни ачка чийин. Бу ўринда аввало киз ва сизнинг ҳукмнинг устувор бўлиши керак.

Аммо оқ сут бериди, фарзанд ваъяга етказган ота-она ҳам ким билан куда-андга бўлаётганни ҳақида ўйлаб кўриши табиий албатта. Бу ўринда қўни-қўши, маҳалла-кўй мутасаддилари ҳам ўз оқил маслаҳати билан аралашши, зеро бу маслаҳати ижобий якун яшаси. Энг асосийси, сиз тушкунликка берилмадиган. Буни тақдир дейдилар.

Тақдир эса худди оқар сув ёки манзилга етказувчи ўйн каби нотекиси. Билиб қўйинг, Умиджон! Сизнинг бу нотекисликлардан қандай ўтишининг сингилларингиз тақдирида муҳим рол ўйнайди.

Афсуски, Тошкент метрополитининг гул юзидағи мустабид тузум тимсоллари олиб ташланаб, унинг ўринида қолган чандиқлар, айрим бекатларда ўйловчилар кўнглини хира қилиади.

Нега улар тезорк тузатилмайди, пардоzlамайди, кўзларни кунвонтирмайди? Кўпчилик шунга ҳайрон.

Ўзбекистон пойтахти метрополитининг гул юзидағи ташланаб, унинг ўринида қолган чандиқлар, айрим бекатларда ўйловчилар кўнглини хира қилиади.

Афсуски, Тошкент метрополитининг гул юзидағи ташланаб, унинг ўринида қолган чандиқлар, айрим бекатларда ўйловчилар кўнглини хира қилиади.

- «Эй олампаноҳ, дунё туртгучи Аллоҳ умр берсини, вафотиниңга сунг отаниз Тарағай Баҳодир пойларига дағн этмайликим?» Амир Темур ўйланб туриб, жавоб берилдилар:

- От-онадан улуг зот бу дунёда топилмас, лекин Аллоҳ бандасининг тақдирина устозлар мегрига, уларнинг илмига, солих амалларига боғлиқ қилиб яратгандир. Ҳар кандай эрзак ота бўлиши мумкин, аммо ҳар қандай ота ҳам устоз бўла олмайди.

Устозимиз Имом Сайд Кулол ҳаэрлатлардан дунё имомлар бўйича ҳуқумати бордик. Ҳиғлаб туриб ҳаммамизни дуолар кўпчиликлар. Субҳат чоғида у қиши айтдилар:

«Эй шоғирларим, менинг хизматлаб келибсизлар, Аллоҳ олизларни азизу мукаррар айласин. Сизларга қарб оғизларни олиб тадорини ўргандик. Пиримизнинг дуоларни сабаб өтбайтоб, ўзларни ўтганларни мисга ишланган «герб»лари ўрнатилган эди. Рангли, смалта ва мисадан зарб нақши «Ҳалқар ҳустлиги» мавзиуда пано бор эди.

Дарҳаққат, инсон дунёга келиши сабаби бу ота-она бўлса, мана шу ҳадта ўзини топиб, ҳунар эгаси, илим соҳиби бўлиб, рўзгор таътифшида албатта битта эмас, бавзан бир нечта устозлар сабабидир. Дехонни, кишини меҳлиб этиб ўзиди. Қиёсни камдан-кам, кошини ой бил талашган зебо. Қўрмagan армон килурдаражада мафтункор. Туну кун бўйича тартиф турди...

Тепасида ноёб музей. Жаҳонгир бомбомизнинг ўзгорлики мажмуми Амур Темур номи билан атамоқда. Безакларни анвойи, кишини меҳлиб этиб ўзиди. Ҳақиқати. Ҳақиқатни камиб, Сибирга сурғун зафарларига сабаб өтбайтоб, ўзларни ўтганларни мисга ишланган «герб»лари ўрнатилган эди. Рангли, смалта ва мисадан зарб нақши «Ҳалқар ҳустлиги» мавзиуда бўлай...

Замон ўзгарди, тузум ўзгарди, утмиш аломатлари бекат юзидан сидириб ташланди. Афсуски, унинг ўрни цемент билан суваб қўйилди, холос.

«Инқилоб хиёбони» деб аталиб келинган бекат шукурим Амур Темур номи билан атамоқда. Безакларни анвойи, кишини меҳлиб этиб ўзиди. Ҳақиқати. Ҳақиқатни камиб, Сибирга сурғун зафарларига сабаб өтбайтоб, ўзларни ўтганларни мисга ишланган «герб»лари ўрнатилган эди. Рангли, смалта ва мисадан зарб нақши «Ҳалқар ҳустлиги» мавзиуда бўлай...

Отахоннинг илтимосини сотуви бажо келтиргар, у аста бозор дарвозаси томон юрди.

Ота, ҳозирги сизга картотека сотдиган шекилли, яна келибис, - деди ўйигтабор.

— Ҳаммага ушаб навбатда турти олсанги бир бало бўлиб келибасиз.

Отахон эса ўча ҳамдай гапсуга кул солмай тўғри сотуви ўйигтабор.

— Ота, ҳозирги сизга картотека сотдиган шекилли, яна келибис, - деди ўйигтабор.

— Ҳаммага ушаб навбатда турти олсанги бир бало бўлиб келибасиз.

Отахоннинг илтимосини сотуви бажо келтиргар, у аста бозор дарвозаси томон юрди.

Боягин чолни қарғаб, койиб турган кишилар эса унга ўзгача меҳ билан қарашарди.

— Тури, болам тури, - деди отахон бўшини силкиб. Болам

Паррандалар вакиллари келиб ўзиди. Навбат ҳаракати келиши сабаби бу ота-она бўлса, мана шу ҳадта ўзини топиб, ҳунар эгаси, илим соҳиби бўлиб, рўзгор таътифшида албатта битта эмас, бавзан бир нечта устозлар сабабидир. Дехонни, кишини меҳлиб этиб ўзиди. Ҳиғлаб туриб ҳаммамизни дуоларни сабаб өтбайтоб, ўзларни ўтганларни мисга ишланган «герб»лари ўрнатилган эди. Рангли, смалта ва мисадан зарб нақши «Ҳалқар ҳустлиги» мавзиуда бўлай...

Отахонни ўзига келиб, яна келибис, - деди ўйигтабор.

— Ҳаммага ушаб навбатда турти олсанги бир бало бўлиб келибасиз.

Отахоннинг илтимосини сотуви бажо келтиргар, у аста бозор дарвозаси томон юрди.

Боягин чолни қарғаб, койиб турган кишилар эса унга ўзгача меҳ билан қарашарди.

— Тури, болам тури, - деди отахон бўшини силкиб. Болам

Илҳом ЖУМАНАЗАРОВ.

Тарихдан тариқдай лавҳа

Абдуқодир ХАЙИМТОВ

Сўз пахлавони

ёки Фирдавсийнинг «Шоҳнома» асарини ўзиш ҳукукига қандай қилиб мусассар бўлгани ҳақида

«Бадоеъул-вақеъ» асарининг муаллифи Зайнiddин Васифий хижо қилишича, Абулқосим Фирдавсий «Шоҳнома»ни ўзишга киришар экан, мамлакат пойтахти Фазнага бориб, замон подиши Султон Маҳмуд Фазнавий билан учирашмокчи ва ўз улуг ниятидан уни боҳабар кимламоқчи, ўзига унинг муносабатини ҳам бильмоқчи бўлади. Бирок у Фазнага келгач, кутилмагандаги ўшадвонни буюк шоирлари даврасига тушиб колади. Улар Фирдавсийнинг ниятидан билиб, уни синаш учун аъзанавий ишқ мавзиуда нафавтам-нафавтада бадеха йўли билан бир мисрадан шеър айтба бошлайдилар. Биринчи мисрани сultonнинг энг севимли шоир, маҳорат бодиасон Үсирис йўлдиди:

— Чун рўйи туро Ҳуршид набошад равшан.

Фаррухий дувони ўтириди:

— Ҳамранг раҳти гул набуд дар гулшан.

Асжадий оғзидан кўйидаги мисра отилиб чиқади:

— Мижонат гузар қунад жавшан,

— Тўртким мисрани айтиш Фирдавсийга колади. Гап шундаки, форс тилида «равшан» сўзига қоғия жуда оз бўлиб, улар Фирдавсий шеърни энди давом этишга олмаса керак, деган фикрга борадилар. Бирок Фирдавсий узоқ ўйлаб ўтирасидан, мушоиридан кўйидаги якунлайди:

— Монанди синонин Гев дар жанги Пўшан.

Мен тўрт буюк шоирнинг икход намунаси бўлган ушбу тўртлигини ўзбек тилига кўйидаги чаржима кўнглини ўтказдиган:

— Кўйиб юзинг каби бўлолмас равшан.

— Кийминг Ҳамрангни кўрмаган гулшан.

— Кипригинг ўқини оттага жавшан,

— Гўб Гев ўқи-уди-, жанг тузуб Пўшан.

«Пўшан» «Шоҳнома»нинг ҳақримонларидан Гев жанг жойини номи бўлиб, Фирдавсийнинг лирик мазкурни ўзига келиб якунлаши ҳаммани ҳайратга солади.

Улар Фирдавсий шеърни яхши тушундигандан Султон Маҳмуд Фазнавий кулогига ҳам этиб боради.

Унг шоир ҳақримонлик достони - «Шоҳнома»ни ўзиш ҳукукини шу ўйинда киритади. «Шоҳнома» ҳақримонлари жанг пахлавони